

[Søren B. Jørgensen]

uden videre kan sætte lighedstegn mellem grønlandske og danske forhold. På grund af afstand og klima er Grønland mere følsomt, hvis der sker ændringer i trafik, kommunikation, energiforsyning m. m., end mange andre områder vil være det.

Vi beklager i socialdemokratiet, at det ikke er lykkedes at nå til enighed om en ny overenskomst mellem Maskinmestrenes Forening og ministeriet for Grønland. Jeg skal ikke kommentere mæglingforslagets indhold, men blot henholde mig til, hvad ministeren siger i bemærkningerne, nemlig at det stort set ligger på linje med den opmandskendelse, der blev afsagt på teleområdet.

Ikke mindst på denne tid af året vil det have katastrofale følger for denne landsdel, såfremt konflikten bliver en realitet i morgen. I byerne er man helt afhængig af elektricitet; livsvigtige områder vil blive ramt. På hospitaler, skoler og mange andre steder vil man ikke kunne få varme og kraft.

Elforsyningen er livsvigtig for det grønlandske samfund, og så vidt jeg er orienteret, har man ikke fra Maskinmestrenes Forenings side meddelt, at man vil friholde livsvigtige områder. Og hvad er i øvrigt livsvigtigt på elforsyningens område i den mørke og kolde tid på Grønland? Jeg tror, at alt vil være livsvigtigt i øjeblikket.

Når vi behandler sager, der vedrører Grønland, har det altid været god skik her i folketinget at spørge: hvad siger landsrådet? – og så i videst muligt omfang efterkomme landsrådets ønsker. Derfor vil jeg også i denne forbindelse spørge ministeren: hvad siger landsrådet?

Nu ved jeg udmærket, at landsrådet har afsluttet sin efterårssamling for et stykke tid siden, men lad mig så spørge ministeren: hvad siger landsrådets forretningsudvalg? Har man haft kontakt dertil, eller har ministeren på anden måde fået reaktioner fra Grønland i forbindelse med dette lovforslag?

Jeg tror på, at de personer, der bor på Grønland, har langt større forudsætninger for at vurdere følgerne af en konflikt, end vi har i Danmark, så jeg vil tillægge eventuelle udtalelser fra grønlandsk side meget stor vægt.

Når det er kommet til en konflikt på dette område, må det også ses på baggrund af den opfordring, folketinget i 1971 rettede til ministeren for Grønland om i de kommende år

at føre en indkomstudjævrende politik på Grønland. Det har i de forløbne år betydet, at man fra de højest og højere lønnedes side har måttet vise tilbageholdenhed til fordel for f. eks. GAS-området. Ved at sammenligne lønudviklingen inden for de forskellige lønmodtagergrupper siden 1971 vil man komme til det resultat, at der er sket en ganske væsentlig lønudjævning til fordel for de lavest lønnede. Men at det har skabt vanskeligheder, beviser bl. a. dette forslag.

Socialdemokratiet ønsker denne lønudjævrende politik fortsat og er i den forbindelse enig med det grønlandske landsråds udtalelse fra 1974, men på den anden side finder vi også, at der fortsat bør være en rimelig fordel for danske lønmodtagere, der tager arbejde på Grønland.

På grund af de meget vidtrækkende konsekvenser på livsvigtige områder – bl. a. at Grønland vil blive mørkelagt, vand- og varmforsyningen vil stoppe – som vil blive en kendsgerning i morgen, såfremt konflikten bliver en realitet, kan jeg tilsige ministeren en hurtig og en velvillig behandling af dette lovforslag, der består af forligsmandens mæglingforslag.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet er enig i, at det vil være uforsvarligt at lade det grønlandske samfund bryde sammen på grund af den truende konflikt. Derfor er vi indstillet på en meget hurtig behandling af den foreliggende sag.

Jeg beklager meget, at ministeren ikke er kommet til folketinget noget før, således at vi havde haft mulighed for virkelig at gå i dybden i hele lønproblematikken.

Medmindre der dukker noget graverende op, vil vi på grund af det fremskredne tidspunkt afholde os fra at stille ændringsforslag, men det betyder ikke, at vi mener, at forligsmandens mæglingforslag absolut er det rigtige set ud fra en samfundsmæssig betragtning. En forligsmands opgave er at forlige parterne. Folketinget derimod har et ansvar over for hele befolkningen. Derfor synes jeg, det er en dårlig tradition, den socialdemokratiske regering er slået ind på: bare at ophøje mæglingforslag til lov.

Jeg vil også gerne sige, at det er for dårligt, at der endnu ikke findes et større antal uddannede grønlandere. Vi ofrer og har i